

Coruptia privata – un fenomen in crestere

Noerr

In Romania, dezbaterile publice cu privire la fenomenul coruptiei sunt dominate in continuare de efectele coruptiei publice si de abuzul savarsit de cei chemati sa exercite o functie publica. Cu toate acestea, coruptia din sectorul privat, latura mai putin populara a coruptiei (inca), se bucura in ultimii de o atentie sporita din partea autoritatilor si a organelor de cercetare penala.

Explicatiile sunt multiple: cresterea schimburilor transfrontaliere de bunuri si servicii si puterea economica a marilor companii au plasat coruptia privata in lumina reflectoarelor si au sporit demersurile desfasurate pe plan mondial pentru combaterea ei, sub toate aspectele acesteia. Mediul de afaceri este vulnerabilizat mai mult ca niciodata, iar societatile comerciale sunt incurajate sa isi revizuiasca politicile interne de functionare pentru a preveni sanctiunile drastice stabilite de legislatia in vigoare.

Legislatiile statelor europene au raspuns noilor realitati economice inclusiv prin reglementarea raspunderii persoanelor juridice pentru faptele de coruptie activa si pasiva savarsite in realizarea obiectului de activitate al acestora, in interesul sau in numele lor. Romania s-a raliat statelor europene precum Belgia sau Olanda – care au reglementat raspunderea penala a persoanei juridice – si a introdus aceasta institutie in dreptul romanesc inca din anul 2006.

„Ca atare, in Romania persoanele juridice pot raspunde penal in mod direct, pentru orice infractiune (si nu numai pentru infractiunile de coruptie), daca sunt indeplinite anumite conditii prevazute de lege. Institutia raspunderii penale a persoanei juridice este una dinamica: daca in anul 2008 sau fost 10 persoane juridice trimise in judecata (dintr-un total de 51 de persoane care au avut calitatea de suspect sau inculpat), in anul 2016 numarul trimerilor in judecata a crescut la 487 (din 1008 persoane juridice cu calitatea de suspect sau inculpat)”, a declarat Oana Piticas, Avocat Associate, Noerr.

Cu referire la domeniile afectate de coruptie, raportul de activitate al D.N.A. pentru anul 2018 ne arata faptul ca atribuirea frauduloasa sau derularea in conditii preferentiale a contractelor de achizitie publica, intocmirea sau eliberarea de avize, autorizatii, permise etc., efectuarea controalelor la frontiera de stat, obtinerea de subventii de la bugetul de stat sau finantari nerambursabile si operatiunile nereale pentru deducerea/rambursarea ilegala de T.V.A., prin inregistrarea unor operatiuni cu societati comerciale romanesti pentru a justifica importuri intracomunitare, reprezinta principalele arii afectate de coruptie in ultimii ani. Suplimentar, coruptia privata afecteaza cu precadere atribuirea preferentiala a unui contract, in detrimentul celorlalti competitori din piata.

Sanctiunile care pot fi aplicate persoanei juridice de catre o instanta penala sunt drastice: pedeapsa principala este amenda, iar pedepsele complementare pot privi suspendarea temporara a activitatii, interdictia temporara de a

participa la licitatii publice sau chiar dizolvarea persoanei juridice.

Principala provocare cu care se confrunta companiile in prezent o reprezinta faptul ca infractiunile savarsite de un administrator, chiar si un administrator de fapt (care poate actiona de multe ori cu depasirea mandatului si a increderii acordate de catre companie), un mandatar si chiar de catre un simplu angajat care isi nesocoteste atributiile de serviciu, pot determina in anumite conditii angajarea raspunderii penale a companiei.

Asadar, companiile sunt si ar trebui sa regandasca raporturile juridice stabilite la nivel intern cu persoanele imputernicite si cu proprii angajati sau colaboratori. De asemenea, companiile trebuie sa acorde o atentie sporita directivelor interne.